Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeļā ○ 22. gada gahjums.

Maksa:

Ekspedizijā ņemot		
par gadu	2 rub.	20 kap.
par 1/2 gadu	1 „	20 „
par 1/4 gadu	— „	60 „
par mehn.	— „	25 „

Maksā pa pastu pesūtot:		
par gadu	3 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	— „	80 „
par 1 mehnesi	— „	35 „
par 1/4 gadu	— „	90 „

Maksā uz aizsemem		
par 1 gadu	10 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	5 „	80 „
par 1/4 gadu	3 „	50 „
par mehnesi	— „	80 „

Sludinajumi maksā: par sīkumu rindiņu 10 k., 1. puslapā un teksta 30 k.

Adreses maiņas maksā 10 kap.

Numurs maksā 1 kap.

Redakzija, Jelgavā, Katoļu ielā Nr. 42. Ekspedizija, Katoļu ielā Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigā, Wahņu ielā 30. Tel. 8260. Pasta kastīte 284.

Nr. 347. **Swehtdeen, 29. dezembrī.** **1913.**

Peektā Rigas Sawstarpejā Kreditbeedriba

Rigā, Terbatas ielā Nr. 7, telefons 1905.

Bilanze uz 1. julija 1913. g. . . . . 2,565,074 rbl. 69 kap.

Garantetais droschibas kapitals . . . 3,571,247 „ 90 „

Kreditbeedriba maksā:
1) par noguldijumeem uz laiku 6%.
2) „ „ uz nenoteiktu laiku 5%.
3) „ „ uz tekoscha rehkina 5%.

Kreditbeedriba aprehkina:
1) par wekseļu diskontu 8—9%.
2) „ aizdewumeem pret khlam 8%.

peenem wekseļus eekaseschanai un izdara naudas pahrwedumus uz wisām Kreewijas pilsehtam.

apdroschina premiju biletes pret amortizaziju.

NB. Noguldijumus peenem un izsuhta ari pa pastu.

Darba laiks no pulksten 10—3.

Swarigakais no saturа:

Par walsts domes neweiksmigo darbibu.
Laukšaimneeku eewehribai.
Saderinaschanās Keisariskā Namā.
Mirstiba Pruhsijā.

Par walsts domes neweiksmigo darbibu

jau minejām nesen atpakal, apskatot winas pagahjuscho darbibu. Tagad paees Seemas-swehtku brihwlaiks, walstsdomneeki atkal sapulzesees, sahksees atkal garu garās izrunaschanās, peeprasijumi, warbuht ari tratschi un kreetna izrauschanās, peenems daschus sihkus likumprojektus, iskatis zauri budschetu un — brauks atkal mahjās atpuhstees, bet — eedsihwotaji weltigi gaidis uz nepeezeeschamām reformam. Un pee tagadejeem apstahkleem tas zitadi jau nemaz newar buht. Leelums Kreewijas eemihtneeku ir wehl politiski negatawi, preeksch parlamentariskās waldischanas negatawi. Un politiski negataws ir ari leelais domneeku wairakums. Ne eedsihwotaju intereses tee tur aisstahw, bet gan sawas frakzijas un partijas, kuras tur aug kā sehnes pehz silta leetus un — ari dsihwo tikai sehnu muhschu.

Tas weena leeta. Otra leeta, kas leelā mehrā kawè domes darbibu ir — Kreewijas waj tihri besgaligais plaschums un daschadu apgabalu daschadee apstahkli. No Kaukasijas eewehletais domneeks spreesch un balso lihdsi par Baltiju, kuru pasihst tikai wahrda pehz un — atkal otradi. Iznahk tà, ka zilwekam jarunà un jaspreesch par leetam un apstahkleem, kuri tam pilnigi sweschi. Un kamehr minetee apstahkli nepahrgrozisees, tikmehr naw ko zeret uz sekmigu darbibu domè.

Bet ta to nu panahk?

Weenkahrschi — dot kulturà un attihstibà augstak stahwoscheem apgabaleem plaschaku paschwaldibu, lai scho apgabalu eemihtneeki war spreest paschi par sawàm weetejàm wajadsibam, kuras wini paschi tatschu gan wislabak pahrsin, kà neweens zits. Bet walsts dome lai nodarbojas ar tahdu likumprojektu apspreeschanu, kureem ir wispahrejs raksturs, kà peemehram par kara klausibu, tirdsneezibu, walsts aissardsibu u. t. t. Tad teem apgabaleem, kuri zaur sawu eemihtneeku zentibu un energiju jau tagad ir tikuschi kulturà tahlak uz preekschu, taps dota eespehja wehl jo wairak strahdat pee schis sawas kulturas iskopschanas un labklahjibas wairoschanas, bet schi pehdejà tatschu war nahkt tikai par labu wisai walstij.

Tà tas — domajams — buhtu jadara, bet — waj to daris, tas, protams, ir zits jautajums. Wisas sihmes mums rahda, ka masakais tuwakà nahkotnè gan naw uz to ko gaidit, masakais tikmehr ne, kamehr nebuhs atkal pahrgahjis „pahrkreewoschanas wilnis“, schi nepareisà politika, kura sprauduši sew par mehrki wisas daschadàs Kreewijas tautibas padarit par „ihsteneem“ kreeweem. Un to grib panahkt ne meerigà kulturas, bet gan spaidu zelà, ar skolas, semes bankas u. t. t. palihdsibu. Zik schahda politika ir nepareisa un netaisna, to mehs redsam jau Pruhsijà: waldiba tur ar waru grib polus padarit par wahzeescheem, isspeeschot tos no winu semes ihposchumeem un ussspeeschot mahzitees wahzu walodu, bet — panahkts ar to naw itin nekas, izņemot tikai leelus izdewumus. To wajadsetu eewehrot ari muhsu „kreewinatajeem“ un mahzitees. Paschas Kreewijas labklahjiba to tatschu prasa. —np.

Laukšaimneeku eewehribai.

(Esuhtijums.)

Lopkopibai pehdejos gados strauji attihstotees, laukšaimneeki sahk aisween wairak wehribas peegreest spehka baribai ar augstaku olbaltuma saturu, tas ir rauscheem. Tomehr pehdejee beidsamà laikà sastopami beesaan daudz wiltotà weidà, tà ka lehti pehrkot, samaksà dahrgi. Lai nu isglahbtos no daschadu weikalneeku, starpneeku nageem, par to gahdà Latw. Lauk. Ekon. Sabeedriba, jo zaur to dabù rauschus pahris kapeikas uz puda lehtak, neka zitos weikalos un pee tam prezi ar augstako olbaltuma saturu. Tà ne ilgi atpakal kahdi Krimunu apkahrines laukšaimneeki wehlejamees eepirkt rauschus, apjautajàs pee L. L. Ek. Sabeedribas Krimunu nodalas un pee Laukšaimneeku Konsumweikala Jelgawas nodalas. Pehdejà eesawa rauschi, (kurus ari peeprasija), ir par pahris kapeikas dahrgak, neka Ekon. Sabeedribà. Aisrahdot, ka zitur war dabut pirkt lehtak, minetà konsumweikala kungi pastahwejuschi uz to, ka tas newar buht, jo eepirkuma

Gruhti pahrbaudijumi.

Romans no pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

Gultà guleja zilweks ar seju pret seenu — Wanagam lihdsiga lelle.

Kad wihs bij kahrtibà un sargs atkal pagahjis garam, pehz kam winsch tikai pehz peezàm minutem bij sagaidams atpakal, Wanags ahtri peegahja pee lodsina un teiza:

— Nu, atnem issahgeto rahmi.

Anris to izdarija. Pehz tam Wanags izzehla issahgetàs restes, pasneedsa ari tàs Anrim un tad pats ahtri iskahpa ahrà, eelika restes atpakal un pehz tam rahmi.

— Brangi isskatas! — winsch pats preezajàs par sawu darbu.

Apkahrt plosijàs negaiss, bet atswabinatajs lihds or atswabinato lehni laidàs pa stahwajàm, slidenejàm trepem no breesmigà augstuma lejà, kur apakschà schalza upe.

— Kas tas? — Wanags tschuksteja peepeschi apstahdamees,

— Sargs. Klusu, lai nemana.

Un tad ar labàko usmanibu wini turpinaja zeku. Sargs beidsot nosuda tumsà. Atweegloti wini atnehma elpu, kad beidsot nostahjàs uz semes, bet — tanì paschà azumirklì aiz stuhra parahdijàs sargs. Nokraksčkeja bises atslehga un bahrga balss pawehleja:

— Stahwat, jeb schauschu!

Pahrsteigtee behgli sastinga uz weetas. To wini nebij sagaidijuschi. Redsams, sargs jau augschà bij behglus pamanijis un sagatawojees uz winu sanemschanu.

Tà pagahja azumirklis, bet — nahkoschà sargs jau peepeschi nogahsàs gar semi. Diwas tumschas ehnas sibena ahtrumà winu padarija nekaitigu. Tee bij Dłuschnewskis ar Geri.

— Tagad ahtri, — Geris komandeja: — Otrs tepat tuwumà ... Ak welns!...

Geris lahdejàs, eeraudsidams otru sargu sew lihdsàs. Tas bij dsirdejis trokšni, neispratis kas tur noteek un steidsees apraudsit. Bet eekams winsch dabuja attaptees, winsch jau guleja ar aisbahstu muti un saseets lihdsàs sawam beedram.

— Sinat ko? — Wanags peepeschi issauzàs:— Ahtri nogehrbjat winus.

Tas bij maz azumirklu darbs. Pehz tam Wanags apgehrba leelakà sarga ujwalku, bet Anris masako. Iznahza diwi braschi saldati. Tad wini panehma sargu bises, nostahdija Geri ar Dłuschnewsku sew widù, kà mehdz west zeetumneekus, un droscheem soleem dewàs uz wahrteem, kuri bij kreetni tahlu.

Zelà wini nesastapa neweenas dsihwas dwehseles. Kad tuwojàs wahrteem, pee kureem atradàs sargu buhda, Wanags kluši ussauza beedreem:

— Neustrauzatees. Ejat meerigeem, weenadeem soleem.

Izdsirduschi solus, no buhdas izņahza sargi un ussauza:

— He, kas tur eet?

Bet jau nahkoschà azumirklì apklusa, kad pamanija diwus saldatus un starp teem diwus zeetumneekus.

— Waj putninus uz jaunu buhri wedat? — winsch tuwak peenahzis jautaja.

— Uz Roketu! — Wanags ihsi atbildeja, minedams kahdu no Parises zeetumeem.

Geris peegruhda Wanagam, lai pasteidsas eet tahlak, bet tas wehl meerigi izjautaja, kur taisnaks zelsch. Sargs to ari isstahstija. Beidsot Wanags wehl paluhdsa uhdeni nodsertees, tad atwadijàs un dewàs tahlak.

Un kad beidsot zeetuma druhmee muhri wairs nebij saredsami, Wanags nometa bisi un dsiki atelpoja.

— Sweizinata brihwiba! — winsch no pilnas kruhts sauza.

— Uz preekschu! Uz preekschu! — Geris winu mudinaja.

Un tad ahtri wini steidsàs uz preekschu, bet — pehz stundas jau sehdeja wilzeenà, kas brauza uz wahzu robeschas pusi.

Kahdà masà wahzu pilsehtinà wini apmetàs uz pahris deenam, lai nojaustu, uz kuru pusi wineem dsen pehdas, kà ari pahrliktu, ko darit un uz kureeni ihsti dotees.

Nolehma dotees uz Austrijas robeschu, zaur to uz Italiju un tur mehginàt nosaudet sawas pehdas.

39. Breesmu pilns brauzeens.

Wahziju wini laimigi izbrauza, neweens nekur wineem nenahza uz pehdam. Bet jo tuwak wini nahza Italijas robeschai, jo nemeerigaks tapa Wanags. Tur beidsot winam bij zeriba pilnigi izwairitees no saweem guhstitajeem.

Lai masak uskristu, tad brauzot wilzeenà katrs sehdeja atsewischkà wagonà. Beidsot nolehma grosit brauzeena plahnu un dotees newis uz Italiju, bet gan uz Balkaneem. Tur bij zeriba wehl labak nosust saweem guhstitajeem.

Bija nakts, kad Wanags par wisu pahrdomadams sehdeja atsewischkà kupejà otrà klasè.

Peepeschi kaut kas peeklauweja pee durwim. Winsch ahtri peezehlàs un tàs atwehra. Wina preekschà stahweja Anris.

— Kungs!.. — Anris ustraukts tschuksteja: — Mums ir uz pehdam...

— Kà tà!...

— Wilzeens ir pahrpildits ar polizisteem. Es slepeni noklausijos winu sarunà. Nahkoschà peestahtnè muhs apzeetinàs.

Azumirkli waldija klusums. Tad Wanags aismazis aiz ustraukuma jautaja:

Lauwa!

nebaidas no swehreem,
bet papirosi
nebaidas no **Riga**
konkurenzes
un peeprasijuma sinâ eenem Baltijâ pirmo weetu.
Sargatees no pakaldarinajumeem! Jhsti tikai ar sarkano usrakstu.

A. S. Maikapar.

zenas tahdas pat, un ja ziturdo dot lehtak, tad tas leekot schaubitees par prezes labumu. Pamatojotees uf pehdejo, bij ari kahdi laukfaimneeki nehmuschi no minetà konsumweikala. Pahris kapeikas dahrgak tee samakfaja jau pee eepirkschanas un kur tad suhtischana uf paschu rehkina wehl pa dselszelu lihds Krimunam. Tà ka pehdeji kopigi isdewumi kreetni ween pahrsneedsa rauschu pateeso zenu. Krimunu apkahrtnes laukfaimneeki, buhdami pahrleezibâ, kad Latw. Laukf. Ekonomiskà Sabeedriba nekad neisees uf laukfaimneeku krahpschanu, nehma L. L. E. S. Krimumu nodalâ atteezigu daudsumu sesama rauschus un nosuhtija dehl kimiskas ismekleschanas Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas Kimiskai Laboratorijai, Rigâ, kur pehz analises Nr. 369 redsams, ka sesama rauschi satur kopproteina — 44.93% un tauku — 1.64. Pehz prof. Kelnera sesama rauschi satur tikai — 36.00%. Ko rahda schis peemehrs? Bet solidà weikala „kungs" stahsta pawisam otradas leetas, kaut gan nemaf naw sinams, zik % olbaltuma satur rauschi no wina weikala.

Schis peemehrs Krimunu apkahrtnes laukfaimneekeem wehl wairak dod ustizibas pret L. L. E. Sabeedribu.

Daschu laukfaimneeku wahrdâ. A. R—ns.

Sekschseme.

Saderinaschanàs Keisariskâ Namâ.

22. dezembrî knaseene Irina Aleksandrowna ar Wina Majestates Kunga un Keisara atlauju saderinajusees ar grafu Feliksu Sumarokowu-Elstonu.

Augstà bruhte ir Wina Keisariско Augstibu Leelknasa Aleksandra Michailowitscha un Leelknases Ksenijas Aleksandrownas, Wina Majestates Kunga un Keisara mahsas weenigà meita, dsimusi 3. julijà 1895. gadâ, tà tad 18 gadus weza. Grafs Feliks Sumarokows-Elstons ir knasa Feliksa Jusupowa grafa Sumarokowa-Elstona weenigais dehls, dsimis 1887. g.

Skolenu paschnahwibas Kreewijâ.

Dr. Ostrowskis Peterburgâ, kursch darbojas ar sinu krahschanu par skolenu paschslepkawibam, sino, ka pehdejo 5 gadu laikâ ne masak par **3500** skolenu un studentu Kreewijâ isdarijuschi paschslepkawibas.

— Zik ilgi ko braukt lihds nahkamai peestahtnei?

— Pusstunda.

— Labi. Katrâ sinâ mums jateek robeschai pahri. Kur ir beedri.

— Winâ wagonâ.

— Ejat pee wineem. Kahpjat ahtri uf wagona jumta. Tikai lai neweens juhs nemana. Pehz peezàm minutem es jums sekoschu. Ahtri!...

Pehz desmit minutem tschetri tumschi stahwi kà no gaisa nokrita uf tendera, bet pehz tam peesteidsàs pee maschinista, ta palihga un kurinataja. Pehdejee diwi maf azumirkkos tapa sasteeti un teem aisbahstas mutes. Wanags ar rewolweri rokâ stahweja pee pahrsteigtà maschinista un pa wahzisku teiza:

— Ne no weetas, ja dsihwiba ir mihla! Parahdat man, ko nosihmê wisi schee rokturi.

Maschinists, drebedams aif bailem, sahka to paskaidrot.

— Preeksch ahtruma wairoschanas... masinaschanas... preispehka...: preeksch aptureschanas uf weetas...

— Labi, tagad stahwat un nekustatees. Zik wehl ko braukt lihds pirmai peestahtnei?

— Desmit minutes.

— Labi. Geri, usmet oglis.

Wilzeens jonoja uf preekschu. Kad sahka tuwotees peestahtnei, maschinists peepeschi eesauzàs.

— Wajag pamasinàt ahtrumu!

— Ta ir mana darischana! Muti!

Un ar schausmam maschinists redseja, kà wilzeens pilnâ spehkâ dewàs uf peestahtni un tad paskrehja tai garam, neraugotees uf wiseem signaleem, lai to aptur. Nosibeja tikai stazija ar laudim, laternеem, schandarmeem un tad atkal apkahrt bij melna nakts tumsa.

Eewehrojams smehketajeem!

Augstakà labuma papirosi

„KINO"

10 gab. 6 kap.

wehl nekad nebijuschâ eepakajumâ, jo lastina leetojama kà etwija un pelnu trauks.

Peeprasiet un pahrleezinajaties!

Seschi nahwes sodi ispildîti.

Tomskâ nakti uf 18. dezembri ispildîti nahwes sodi pee seschaem uf nahwi noteesateem, kuri bij behguschi no Marinskas zeetuma, ceprekſch nogalinadami 3 usraugus.

Peterburga. Par galma ministra beedri eezelts apanaschu wirswaldes preekschneeka palihgs grafs Nirods.

Pleskawas aprinka preekschneeks Ed. Kampars Wisaugstaki apbalwots ar Sw. Annas III. schkiras ordeni.

— Kà „isgatawo protestus". Wiseem wehl buhs atminâ „leelais protests", kuru isteiza Peterburgas adwokati, kad notika Kijewâ schihda Mendela Beiła teesaschana. Schihdu awises toreis no schi „protesta" istaisija milsu troksni, kleegdamas, ka waj wisa Peterburgas adwokatura peedalijusès pee schi „protesta". Bet „Now. Wr." tagad sino, ka no wiseem Peterburgas adwokateem tikai 1/15 dala peedalijuschees pee protesta, jeb ziteem wahrdeem sakot isteikuschi sawu solidaritati ar ritualslepkawam. Tapat ir ari ar Kijewas adwokateem, no kureem tikai 1/10 dala peedalijusès pee protesta.

Baltija.

Bebrene. (Zlukstes apr.). Schejeenes plaschajos meschos schoruden weesojàs rets weesis — mescha kuilis. Jr wairak kahrt mehginats winu aplenkt, bet lihds schim tas arweenu ir palizis bes panahkumeem. Arweenu israhdas, ka tas ir jau aisschmauzis uf apkahrtejo muischu Dunawas un Dweetas mescheem. Kr.

Rihza. Schuhpiba sei, isglihtiba stahw nowahrtâ. Schai pagastâ gan darbojas tschetras isglihtibu weizinoschas beedribas, bet wisas nihkuko aif beedru truhkuma. Basnizas krogs, luhk, ta ir ihstà weeta, kura mums tà patihk, ka mehs winu katru swehtdeenu apmeklejam tahdâ daudsumâ, ka pat telpas peetruhkst. Schai weetâ ir dabujamas tahdas leetas, kuras mums koti patihkamas. Sche sapulzejas neween wezaki laudis un jaunekli, bet ari jaunawas. Tad tik eesahkas eedserschana un usdseedaschana. Sahkumâ wisi sadseram brahligi, bet kad esam eesilushchi, tad sahkam palikt gudri un prahtigi, tikai, par noschehloschanu, tas koti tahlu no peeklahjibas. Beigâs, pee isschkirschanàs, nereti weens otram waigus paglaudam. Bes schis eestahdes wehl mums ir diwas alus noliktawas un weens monopols un leels pulks slepeno krodsinu. Tik daudz mums ir slahpju rembetaju weetu pascheem, kur nu wehl Leepaja ar saweem schenkeem, kuru apmeklejam 2—3 reises katru nedelu, pee kam nekad nepahrbrauzam mahjâs tukschâ duhschâ. **Katru gadu mehs nodseram masakais 100,000 r.** Schoruden uf torga par weenu paschu muhsu „basnizas krogu" safolits 3500 rbl. rentes gadâ. Zik tur ween mums naw wajadsigs nodsert, lai krodseneeks nekristu bankrotâ!

Tik tahl „L. Atb." par nihzeeschu schuhpibas ahrprahtu, jo par neprahtu ween to wairs newar saukt. Zik daudz preeksch sawa stahwokka uslaboschanas nihzeeschi gan newaretu darit, ja kaut dalu no scheem labprahtigajeem „krogus nodokleem" paschi pamasinatu!...

Lubane. Par Minnas Taurin paschslepkawibu Lubanes Dsehrwitês „T." sino pehz nelaimigàs jaunawas peederigo wastahsteem, ka wina gifti eedsehrusi tikai aif sinkahribas, bet newis paschnahwibas noluhkâ. Leeta schahda: minetâs mahjâs noplehsta weza ehka, aif kuras jumta spahres atrasta masa pudelite ar nesinamu schkidrumu. Nelaimigà meita aif sinkahribas nehmusees ismehginat, kas tas par schkidrumu un eedsehrusi weenu malzinu, bet kad jutusi, ka naw labs, tad uskodusi maisi ar sweestu wirsû. Pehz tam ari ziti mahjeneeki eenehmuschi pa pilitei, bet isspłahwuschi lauka, tikko jutuschi, ka naw labs. Teem nekas ari nekaitejis, bet Minna Taurin drihs sahkusi schehlotees par sahpem galwà un wehderà un pehz pusstundas nomirusi. Drihsumâ atwestais ahrsts paskaidrojis, ka ar mineto schkidrumu warejuschi nogiftetees kahdi 100 zilweki.

Lihguti. Breesmu darbi. Schinis deenàs kahds S. ar seewu brauza no M. mahjam Durbê uf sawàm mahjam. Tikko tee isbraukuschi no Durbes, kad zelu aiskrustojuschi 4 tehwini, tà ka nebij eespehjams pabraukt garam. S. sauza, lai greeschot zelu, uf ko weens no tehwineem, ar koku rokâ nostahjees sirgeem preti, eesita teem pa galwu, tà ka tee tikko grahwi neeekrita. S. to pasina par sawu tuwo kaiminu Tsch. mahju saimneeku, ar kuru nedelu atpakal bij stahjuschees teesasprecekschâ. Tsch. pawehleja, lai wisus wedot uf tuwajàm mahjam, kur dsihwo Tsch. brahlis, ja neklausischot, tad sirot, kas buhschot. S., redsedams, ka breesmas draud, neturejees preti, bet atlahwis, lai dara, ko grib. Tà nu wisi sakahpuschi ratos un laiduschi ko uagi nes. Telpu truhkuma dehl S. seewai nahzees tupet ratos uf zeleem. Ahtràs braukschanas dehl ta iskritusi no rateem un stipri sasitusees. Rati salausti. Atswabinajuschees no atreebejeem, tee pahrbraukuschi mahjâs, kà waredami. S. seewa saslimusi pee nahwes. Wihrs aisbrauzis pehz ahrsta, kursch konstatejis, ka seewa ir mahtes zeribâs, bet zaur mineto sadausischanu esot no tam atswabinata. Wihrs, kà „L. D. Aw." raksta, dabujis no ahrsta apleezibu un sauz wainigos pee otbildibas. Zerams, ka launbarus peenahzigi sodis.

Diguaja. Schejeenes mahzitaja pagasta skolai schoseem peetruhka skolotaja, ta ka aif scha eemesla skola stahw slehgta un winas apkahrtnes behrni skolai nolemto seemas laiku notehrè pa mahjam besdarbibâ. Lihdschinejais skolotajs Tima kgs ar schi semestra sahkumu atstahja schejeeni un winam pehznahzeju lihds schim daschadu eemeslu dehl wehl nawa isdewees sadabut. Kahds kandidats bija gan solijees jau dezembra sahkumâ sche eestaht par skolotaju, bet galâ israhdijàs, ka ari tas ir atteizees no schìs weetas un tà tad skola paleek ari turpmak uf nenoteiktu laiku bes skolotaja. P. K.

Leepaja. Apzeetinats kahds speegs „Eiropas" weesnizâ, kursch no Wilnas eebrauzis un pee kura atrastas apmehram 50 kopijas no zeetokschnu planeem un ziti militara rakstura sihmejumi. Apzeetinatais israhdijees par atwalinatu sapeeru konduktoru.

Ahrsemes.

Mirstiba Pruhsijâ.

1911. gadâ mirstiba Pruhsijâ bijusi koti leela: nomiruschi 696,854 zilweki. Tas esot isskaidrojams ar to, ka 1911. gada wasara bijusi wisai karsta un tad bijusi ar to saweenota wisai leela masu behrnu mirstibâ. — 1912. gadâ mirstibu skaits kritis uf 636,303. Prozentos rehkinot, 1911. gadâ ik no 1000 eedsihwotaju nomiruschi 17 zilweku, bet 1912. gadâ tik 15½. Wispahri par 1912. gadu warot teikt, ka tas bijis mirstibu sinâ pat labakais, kahds ween pehdejo 38 gadu laikâ peedsihwots, jo winâ mirstibu skaits no wiseem 38 gadeem bijis, samehrâ ar eedsihwotaju daudsumu, wismasakais. — 38 gadus atpakal mirstiba Pruhsijâ bijusi wehl stipri leela, jo tad il uf

(Turpmak wehl).

1000 eedsihwotajeem nahkuschi wairak, nekà 26 mireji. — Atsewischkâs leelakajâs pilsehtâs 1912. gadâ masakais mirstibu skaits bijis: Diseldorfâ un Wisbadenê nepilni 13 mireji ik us 1000 eedsihwotaju; tad seko Berline ar pilneem 13, pehz tam Hanowere, Osnabrike, Kasele ar pahri par 13 u. t. t. Wisleclakais mirstibu skaits Pruhsijâ sastopams winas austrumu dalâ: Schtetinê 17, Kenigsbergâ nepilni 19, Danzigâ un Breslawâ pahri par 19.

Sneega puteni plosijuschees wisâ Eiropâ — ari Eiropas deenwidos. Spanijâ Almerijâ Mursijâ sanestas leelas sneega kupenas, kas neesot peedsihwots kopsch 30 gadeem. Kalnu sahdschas sneegs atschkihris no katras satikssmes ar ahrpasauli.

Franzijas presidents Puankarè 1914. gada wasarâ apmeklefschot Kreewiju. Presidentu pawadischot brunu kugu diwisija un daka no Widus juhras eskadres.

Riga

Nolaidiba. Awotu eelâ Nr. 16a Seemassswehtku sestdeenas wakarâ sneegs ar ledu no jumta gahsdamees tikko nenosita grahmatu tirgotaja L. puisenu H. Nama saimneekam Dahwim jau eepreeksch wairakkahrt bij aisrahdits, ka pahr jumta malu pahrkahrees leels ledus un sneega gabals, bet winsch to nelika notihrit, jo — „newarot dabut zilweku".

Ari tehjniza. Otru swehtku naktî Alkmenu eelâ kahdâ tehjnizâ schuhpojot sadausits kahds Edwarts Eglitis, kuram naw sawa dsihwokla. Winam pahrlausta kreisà kahja. Ismekleschana eesahkta. p.

Degwihna kahre. 23 gadus wezais Richards Puhlinsch Stabu eelâ Nr. 83 eekahrojis pirmo swehtku wakaru degwihnu, bet aiz pahrskatischanàs ta weetâ eedsehris pulturu, ar kuru sagistejees tik gruhti, ka bija jaaisswed us pilsehtas slimnizu. p.

Sneegs uskrita no jumta Kalku un Monetu eelu stuhrî 24. dezembrî gadus 70 wezajam Mahrtinam Seglinam no Paulutschi eelas Nr. 6 un eewainoja winam galwu, tà ka winsch pat saudeja samanu. Winu aisweda us pilsehtas slimnizu. p.

Us slidena trotuara pee nama Nr. 27 Matisa eelâ pirmos swehtkos kritis un pahrlausis labo kahju sem zelgala 33 gadus wezais Jahnis Sneedse no Aleksandra eelas Nr. 103. p.

Jelgawa.

Jelgawas Palihdsibas Beedribai 31. dezembrî pulksten 4 pehz p. buhs Latw. Beedr. sahlê parastà Seemas-swehtku eglite, ar kora dseesmam un mahzitaja runu. Pehz tam sekos kinematografa ainas, Seemas-swehtku wihrinsch, laimes aka, kur masee un ari leelee apmekletaji warès ismehginàt sawu laimi. Ari behrnu rotalu un deju netruhks. — Pehz maso lauschu ispreezam buhs peeauguscheem parastais gada mainas isrihkojums, ar jo bagatu programu. Liras kori dseedàs wairakas dseesmas un dsejneeks J. Gulbis deklamès nopeetna un jautra satura dsejas seedus. Buhs ari skaistas kinematografa ainas, wezà un jaunà gada simboli, Amora wehstulneezibas pakalpojumi ar weesigu sadsihwi.

Par gaidamo seemela wehtru un peepeschu temperaturas krischanu sanehmuse sinas weetejà dselszeka walde no galwenàs obserwatorijas.

Telegramas.

28 dezembrî. (10 janw.)

Tortosa. Pilsehtâ nemeeri. Nemeerneeki aisdedsinaja wairak sabeedriskas ehkas. Strahdneeki streiko. Awises neisnahk.

Bengase. Leels pulks eedsimto usbruka Bulariamas apkaimê kara usturas lihdsekku transportam, pee kam tee pasaudeja 25 kritušchus un daudz eewainotu. Italeeschu pusê kritušchi un eewainoti 10 saldati.

Konstantinopole. Kara ministrs Enwerbejs isteizees par kara ministrijas budscheta pamasinaschanu, jo Turzijai wajadsiga saimneeziska atdsimschana.

Atbildigais redaktors: **R. Purinsch.**

Isdewejs: **Sabeedriba „Latweeschu Awises."**

Dr. L. Subergs,
Rigâ, Aleksandra eelâ Nr. 73, dsihw. 5.
Ahrsts eekschejâs, spez. ahdas (sifilisa), puschla un neeru slimibâs.
Runajams no 10—12 un no 5—6, swehtdeenâs tikai preekschpusdeenâs.

Sobu ahrsts
Ch. B. Kleins,
Katoku eelâ 22, Dannenberga kga namâ, peenem slimneekus katru deenu no 9—1 un 3—7.
Spez.: mahksligi sobi un sobu iswilkschana bes sahpeem.

Isrentejamas
Leel-Platones pag. Bauschkeneeku mahjas, 170 puhrw. leelas. Tuwakas sinas turpat.

Ap
50,000 stopi peena
dabonami no 23. aprila 1914. g. par 6 kap. stopâ Wez-Platones Wilnekos, 15 w. no Jelgawas, pee labeem leelzeleem. Tuwakas sinas tikai rakstiski pret 7 kap. marku zaur Jelgawas Laukfaimn. Konsuma weikalu, Katoku eelâ 44, J. Osol kgm.

Gruntsgabals
apstahku dehl lehti pahrdodams. Peepr. Katoku eelâ Nr. 42, pee J. Stilla.

Isgudrojumus,
kuri praktiski ismantojami, meklè Theune & Co., Berlinê 48 Fridricha eelâ 249. Sarakstischanàs wahzisku, angliski un franziski.

R. L. B. Latweeschu musejs
(Rigas Latw. Beedr. namâ)
publikai atwehrts pa swehtdeenam no plkst. 10—12½ deenâ un treschdeenam no pulkst. 11—12 deenâ.
Eeejas maksa 30 kap., skolneekem 15 kap., skolneekeem weenkopus pa skolam waj klasem 10 kap.
Musejâ jaeerodas laikâ.
Museja pahrsinis

Latweeschu Isglihtibas Beedr
Publiskà lasitawa
Marijas eelâ Nr. 46, dz. 16 (sehtâ) atwehrta katru deenu no plkst. 5—9 wakarâ, swehtdeenâs no pulksten 2—4 pehz pusdeenas. Eeeja 2 kap.

Aiszeloschanas dehl teek lehti pahrdots labi eewests
Modes pretschu weikals,
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 25.

SALWATOR
plahksters
pats labakais lihdsekklis preeksch warschazu isnihzinaschanas,
W. Borowska
apteekas, Warschawâ.
Peeprasiet wisur. 421

Apawu isgatawoschanas darbniza un pahrdotawa
K. Ginter,
Jelgawâ, Lehjeju eelâ Nr. 2,
peedahwà no krahjuma wisadus kungu, dahmu un behrnu sahbakus, pascha darbnizà isgatawotus pehz jaunakeem paraugeem.
Bez tam peedahwaju uhdens sahbakus, no sewischki isturiga uhdeni zauri nelaidoscha materiala. Apstelejumi un islabojumi teek wisdrihsakà laikà pagatawoti.
Par isturigu un glihtu darbu galwoju.
Lehtas zenas! Lehtas zenas
NB. Mahzekli war peeteiktees.

Wismares inscheneeru akademija
(Wahzijà) ar maschinbuhwneezibas, elektrotechnikas, buhwneezibas un arkitekturas nodalam.
Sewischkas lekzijas par dselsbetonu. Jaunas laboratorijas.
Peenem ar widus kolu 6. klases isglihtibu.
Programas issuhta par brihwu.

Vēstuļu adrese: Rigā, T. & R. E. S. pasta kaste 872. Telegramu adrese: „Agronom — Rigā.
TIRGOTAJU UN RŪPNEEKU EKONOMISKÀ SABEEDRIBA
Leelà Ķēniņu eelà 22/28 (pašas namà) **Valde—Rigà** Telefoni № 52-91 № 31-21
Grāmatv. birojà Nr. 52-02
Pašu fabrikas izgatavojam
Dzirnavu un grūbu gaņģus.
Lauksaimneeku sudmalas.
Māksligos dzirnavu akmeņus „Meteor",
krama un smirģeļa masas. Materialus nodilušu akmeņu uzleešanai.
Zāģu gaterus. Šindeļu mašinas. Zeimerus un šķērszāģus. Transmisijas.
„Ekonom" un amerikaņu vētitajus, salmu kratitajus, ekselmašinas, beešu greezejus.
Būvgaldneecibas darbus.
Naftas, petroleja un sūcgāzes motori.
„HORNSBY".
Norveģijas laivu motori „GREI".
Tvaika mašinas. Lokomobiles. Turbinas.
Visadas dzirnavu mašinas.
Piliniga dzirnavu eerihkošana un pārbūve.
Siksnas, Uguns sprices un pumpji.
Dažadu zistemu lauksaimn. mašinas.
Elektrotechniskas gaismas un spēka instalacijas.
Lifti (braucamee krēsli).
Piliniga kinematografu un telefonu liniju eerikošana.
Dažadi elektrotechnizki peederumi.
Motorrati un velosipedi.
„ASTRA" zeparatoru veetneeciba.
Technisks birojs.
Nodaļas: Jelgavā, Tukumā, Sabilē, Ventspilē, Vec-Aucē, Saldū, Bauskā, Jēkabmeestā, Jaun-Jelgavā, Cēsis, Valmeerā, Valkā, Pernavā, Rujenē, Veravā, Aluksnē, Jurjevā, Šaulos, Žagarē, Možeikos, Jāniškē, Vitebskā, Dvinskā, Rēzeknē, Novgorodā.

J. Michailowa apawu weikals
: : Jelgawâ, : :
Dobeles eelâ 60
Leela iswehle.
Lehtas zenas.

J. Mednis
pulkstenu pahrdotawa
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 49.
Eewehl leelâ iswehlê tikai labus un isturigus
kabatas pulkstenus,
Selta, sudraba, teyranda un nikela wahkos. Pultstenu kehdes, selta, sudraba, talmija u. z. metala.
Regulatorus, galda, seenas, modinamos un musikas pulkstenus.
Laulibas un ziti gredzeni
par lehtàm zenam.
Pulkstenu islaboschana teek lehti un labi isdarita.

Jelgawas Kommerzbanka

(1899. g. dibinatâ „Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedriba" 1912. gada 31. oktobrî pahrdehweta par „Jelgawas Kommerzbanku")

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 44, telefons 62.

(Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas namâ.)

Bilanze 1. dezembrî 1913. g.

ſwahrſtas ap 6,338,069 r. 99 kap.

Eemakſats (ſkaidrâ naudâ) akziju kapitals un ziti bankas kapitali 1.074,806 r. 29 k.

Jelgawas Kommerzbanka iſdara wiſadas **banku** operazijas, kà: **peenem noguldijumus**, iſſneedſ **aiſdewumus**, iſdara **premiju bileſchu apdroſchinaſchanu** pret amortiſaziju u. t. t.

Prozentu mehrs: noguldijumeem 6% gadâ beſ krona nodokla atwilkſchanas, tekoſcha rehkina noguldijumeem 5%, **aiſdewumeem** $6^1/_2$—$8^1/_2$%.

Noguldijumus peenem ari pa paſtu, telegrafu un rentejam un walſtsbankas nodalam peeſuhtitus un tapat tos un winu prozentus iſſuhta.

Paſta adreſe: Митавскому Коммерческому Банку, Митава. — Jelgawas Kommerzbankai, Jelgawâ.

Telegraſa adreſe: Коммерцбанкъ, Митава. — Kommerzbank, Jelgawâ.

Rentejâs un walſtsbankas nodalâs: Условный текущій счетъ Митавскаго Коммерческаго Банка въ Митавскомъ Казначействѣ № 63671. — Jelgawas Kommerzbankas tekoſchais rehkins Jelgawas rentejâ Nr. 63671.

Zaur renteju waj walſtsbankas nodalu naudu ſuhtot — pee eemakſas jauſdod Jelgawas Kommerzbankas wahrds un winas tekoſcha rehkina numurs un pehz eemakſas iſdariſchanas jaraksta Jelgawas Kommerzbankai ihpaſchu wehſtuli, kurâ jaaprahda ko ta lai dara ar peeſuhtito naudu.

Leel-Jelgawas Krahſchanas un Aiſdoſchanas Kaſe.

Sihka kredita eeſtahde ar beedru neaprob. galwoſchanu, Jelg. Lauks. Beedr. namâ Jelgawâ, Katolu eelâ 44

Bilanze

31. oktobrî 1913. gadâ.

Aktiwâ.	Rbl.	K.
Kaſê un tekoſchs rehkins zitâs krediteeſtahdês	18,865	05
Aiſdewumi pret galweneekeem	362,627	06
„ „ nekuſtamu ihpaſchumu	296,742	05
„ „ wehrtspapireem	325,630	—
Noguldijumu rentes	13,200	20
Kantora konts	3,578	88
Inwentars	1,090	41
Wehrtspapiri	45,029	05
	1,066,762	70

Paſiwâ.	Rbl.	K.
Beedru dalas	6,328	34
Noguldijumi	997,602	44
Diwidende	212	14
Noguldijumu rentes	—	—
Aiſdewumu rentes	50,820	83
Reſerwes kapitals	3,884	80
Conto dubio	2,790	91
Daſchadi	5,123	24
	1,066,762	70

Kaſe maksâ par **noguldijumeem** par gadu **$6^1/_2$% ſkaitot no noguldiſchanas deenas un beſ kahdu nodokliu atwilkſchanas.** Noguldijumi atſwabinati no wiſeem krona nodokleem. Par **aiſdewumeem** nem **7—$8^1/_2$%.** Raſtunaudas nekahdas netop nemtas.

Kaſes dariſchanas noteek katru darbdeenu no plkſt. 10—2 deenâ.

Walde.

A. Kosowa

pulkſtenu, ſelta un

ſudr. leetu magaſine

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 36,

cewehl ſawu leelo krohjumu: labatas, ſeenas un modinataju pulkſtenus, ſelta un ſudraba leetas **par lehtàm zenam** un **uſ galwoſchanu.**

Tikai wehl 13 deenâs notiks leela iſpahrdoſchana par fabriku zenam: wiſadi pulkſteni, gredſeni, broſchas, roku ſprahdſes, orinas, kehdes, karotes, galda leetas (ſelta un ſudraba dublê). **Nekaweja-tees un paſchi pahrleezinajatees par labumu un lehtumu.**

Tikai Leelajâ eelâ Nr. 36.

Iſlabojumi un paſtellejumi lehti un labi.

Katolu eelâ 18., jaunajâ namâ.

Moderni dahmu rudens un ſeemas mehteli. Kungu rudens un wateti mehteli, watetas ſchaketes, bikſes, uſwalki wiſadâs krahſâs un leelumos, tikai no labas drehbes un pirmklaſiga darba, labi peegulſcha faſona.

Katru nedeku peenahk jauni ſuhtijumi.

Jaunatwehrtâ magaſina

Sch. Hirſchmans,

Katolu eelâ 18, jaunajâ namâ.

Elektriſkas kabatas lampas,
„ „ „ ar bateriju,
„ wahriſchanas aparati,
„ pletdſelſchi,
„ nakts lampas.
Pulkſtenu uſkaramee,

peedahwa leelâ iſwehlê

Schinewſky un Adomeit,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 24. Tel. 353.

Zentralâ pirts,

Dihka eelâ 13.

Tiks kurinata: ſwehtdeen **29.** no pulkſten 6 lihdſ 10 no r. Pirmdeen **30.** — numuru pirtis un otrdeen **31.** dezembrî wiſas nodalas.

Krahſojeet mahjâs

Par nedaudſ kapeikàm
war katra namamahte wiſadus
drehbju gabalus un **ſtofus**
iſ: wilnas, puswilnas, kokwilnas
un t. t.
ſlaiſti un **ihſti krahſot.**
Praſeet noteikti
Heitmanna krahſas.
Aiſſargu marka:
Lapſas galwa ſwalgſnê.
Katru zitu fabrikatu atraideet.
Dabonamas katrâ apteeku pretſchu pahrdotawâ.

Brahli Heitmann, Kelne vr. Rigâ

H. Giebert,

dahmu zepuru weikals
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 20,
peedahwâ leelâ iſwehlê

taſchoku zepures, boas, muffes u. t. t.

par lehtakàm zenam,

tà ari peenem apſtellejumus par glihtu darbu un labu prezi teek galwots.

E. Nogalera

korſetu fabrika
Rigâ, Grehzineeku eelâ 1.
Leepajâ, Graudu eelâ 34.

Selta medalis Londonâ 1893. g.

Sargatees no wiltojumeem!
Prowiſora
G. F. Jürgens'a

Bor-Timolin

ſeepes

pret ſwihſchanu, nodegſchanu, ſaules plankumeem, pinnem un dſelteneem plankumeem.

Smarſchigas, augſtakâ labuma

tualet ſeepes.

Dabonamas wiſur!

1/1 gab. **50** kap., 1/2 gab. **30** k.

Galwenâ noliktawa pee **G. F. Jürgens'a Maſkawâ.**

Drukats Grahmata, Akcu. Sab., agr. G. Landsberga drukâtuwê, Jelgawâ.